

SANITAIRE VOORZIENINGEN

In deze column een wat vreemd en niet zo fris verhaal. Het betreft onze sanitaire voorzieningen uit het grijze verleden. Het verschil met toen en nu is eigenlijk nauwelijks meer voor te stellen. Oók vroeger waren de bezoeken aan een WC een noodzakelijk en gebruikelijk ritueel. In een gezin van zeven kinderen leverde dit dagelijks alles bij elkaar een behoorlijke productie op. Uit mijn kinderjaren kan ik me nog goed herinneren hoe de aanleg van onze primitieve wc het levenslicht zag.

ONS TOILET.

In veel huizen waren er zo rond de tweede wereldoorlog nog geen of nauwelijks sanitaire voorzieningen. De bewoners moesten dat veelal zelf zien te regelen en bekostigen. Ook ons gezin had hiermee te maken maar slaagden hier wonderwel in, weliswaar samen met de buurman. Het werd een belangrijke maar primitieve oplossing. Tegen het huis aan werd een houten wc-hokje getimmerd met een primitieve mogelijkheid om zittend afscheid te nemen van je boodschap. Met een emmer water werd alles doorgespoeld naar een verderop gelegen opvangtank. Via een buizenrij bereikte alles de sloot en vervolgens de haven en de Oude Maas. Je kunt je niet meer voorstellen dat wij als jongens bij een verder gelegen deel van de haven heerlijk gingen zwemmen.

HET STRONTSHIP.

In de loop van tijd raakte die container in de tuin toch vol maar daar werd eveneens een niet alledaagse oplossing voor gevonden. Regelmatig werd er door de gemeente een schip in de haven ontboden, die met personeel van het schip de volle wc-container bij ons kwam leegscheppen en afvoeren naar het schip. Dit gebeurde met een soort emmer die aan een lange bezemsteel was vastgespijkerd. Het transport vond plaats met een afgesloten grote kar op vier wielen. Die hele operatie vond altijd plaats midden in de nacht, en de geur hiervan had niet de kwaliteit van die van Christian Dior. Wij woonden vlak bij het haventje en ik hoorde ze regelmatig heen en weer rijden naar het schip. Bij het ochtendgloren kon men op straat de route en de sporen nog precies volgen. De bewoners aan de Dorpsstraat waren weer blij en de schipper werd bedankt: "TOT EEN VOLGENDE KEER".

DE TUIN VAN DE KOSTER

Het gemeentehuis, de kleine Gereformeerde kerk en de haven vormden merendeels het centrum van het dorp. De koster van de Kerk beheerde daar een tuintje dat achter de kerk tot aan de Waal doorliep. De kunstmest die nodig was voor het welslagen van zijn ingezaaide producten kon hij niet bij de groothandel kopen. Dat was geen probleem. Verschillende boeren hadden vaak enkele paarden, die Belgische hengsten werden genoemd. Zware ruige knollen die de restanten van hun maaltijd, zonder

bekeuring te krijgen, op de straat achterlieten. Voor de koster was dit een buitenkansje. Met kruiwagen en schop haalde hij de buit binnen en zorgde er hiermee voor dat de kwaliteit van zijn producten prima tot wasdom kwam. Vaak was de oogst meer dan voldoende voor het hele gezin. De direct omwonenden werden dan verrast met een portie verse en gezonde voeding.

EEN ANDERE WERELD

Weer terug in de realiteit van elke dag werd mijn aandacht op facebook getrokken door een dame te paard die terecht vol trots haar nieuwe liefde toonde. Dat het paardje door de publiciteit hoge nood had gekregen was haar niet opgevallen of deerde haar niet. De vele reacties op het gebeuren waren niet mals. En terecht. Maar ja de tijden zijn veranderd.

Joop van der Ent

e-mail: joopvanderent@upcmail.nl

www.blik-op-heerjansdam.nl

12-06-2025